

Vasemmistoliiton Turun kunnallisjärjestön
ympäristöohjelma 2008 – 2011

VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ ON YHTEINEN

Tavoitteena pienempi ekologinen jalanjälki – kulutusta on vähennettävä radikaalisti

Ekologinen jalanjälki tarkoittaa sitä tuotettavaa maa-alaa, joka tarvitaan kattamaan ihmisen kulutustaso hänen elinaikanaan. Turkulaisen ekologinen jalanjälki on 6,2 hehtaaria. Jos kaikki maailman ihmiset kuluttaisivat kuten turkulaiset, niin tarvittaisiin 3,4 maapalloa. Vaikka turkulaisen ekologinen jalanjälki on vähemmän kuin keskimääräisen suomalaisen, niin silti se on liikaa. Ekologinen tasapaino järkkyy pahasti elintapojemme ja kulutuksemme vuoksi.

Kaupunkilainen voi tehdä ympäristön kannalta myönteisiä ratkaisuja, mutta kaikkea vastuuta emme voi säilyttää yksilöiden niskaan. Kaupungin ratkaisuilla on merkittävä vaikutus kaupunkilaisten jättämään ekologiseen jalanjälkeen.

Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on oltava matalaenergiayhteiskunta

Vasemmistolaisessa kaupunkisuunnittelussa otetaan huomioon laaja-alaisesti kaavoitus, asuminen ja liikkuminen myös **ekotehokkuusnäkökulmasta**. Kaupunkilaisella ei ole mahdollisuutta olla ekotehokas, jos kaupunki kaavoittaa liian hajautetusti, joukkoliikenne ei toimi, tai palvelut viedään kauas asuinalueilta. **Ilmastonmuutosta** torjutaan vain, jos kaupunki sitoutuu tavoitteisiin, ja on valmis tekemään radikaaleja, kauaskantavia toimenpiteitä.

Kaupungit, myös Turku, ovat valtavia energian kuluttajia. Turussa osa kaupungin kuluttamasta energiasta tuotetaan luontoa todella rasittavalla tavalla, kuten hiiltä polttamalla. Energian tuottaminen myös maksaa paljon. Turulle voitaisiinkin laatia **ohjelma energian säästämiseksi** ja tuottamiseksi nykyistä selvästi enemmän uusiutuvilla tavoilla.

Tavoitteena voisi olla vähentää kaupungin omaa energian kulutusta 10-20 prosentilla seuraavalla valtuustokaudella, tietenkin palveluja ja turvallisuutta heikentämättä. Esimerkiksi uusia tiloja rakennettaessa ja vanhoja korjattaessa voitaisiin vähentää energiahävikkejä ja samalla asentaa lämpöpumppuja ja lämmönkeräimiä sekä sähkökennoja. Se säästäisi paitsi luontoa, myös merkittävästi verovaroja. **Parasta energiaa on säästetty energia.**

Yrityksiä ja asuinkiinteistöjä voidaan kannustaa energian säästämiseen. Esimerkiksi kiinteistöverolainsäädäntöä tulisi muuttaa niin, että veroa voidaan alentaa energiatehokailta ja uusiutuvia energiamuotoja käyttäviltä kiinteistöiltä.

Aluerakentamista suunniteltaessa voidaan rakennuttajien kanssa sopia energiatehokkuudesta ja uusiutuvien energian tuotantotapojen käyttöön ottamisesta.

Kaupungin omistama Turku Energia Oy voisi vähentää hiilen polttamista ottamalla käyttöön tuulivoimaa ja suuritehoisia lämpöpumppuja.

Olisi hienoa, jos turkulaiset, kaikki puolueet ja elinkeinoelämä, ottaisivat yhteiseksi tavoitteekseen tehdä **Turusta Suomen energiatehokkain** ja eniten uusiutuvia energialähteitä käyttävä kaupunki.

Helsingin Viikki tarjoaa malliesimerkin ekologisesti, energiataloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästä asuma-alueesta, jollainen Turussa parhaiten sopisi **Hirvensaloon**. Rakentamisen ekologisten kriteerien lisäksi keskeisessä osassa olisivat hyvät joukkoliikenneyhteydet (esim. pikaraitiotie) sekä **asukkaiden mukanaolo suunnitelmia laadittaessa**. Viikin tapaan asukkaille varattaisiin omat viljelypalstat, joiden kastelussa käytettäisiin talteen otettuja hulevesiä.

Turkulaisten ympäristötietoisuutta on lisättävä

Kaupungin on perustettava energia- ja jäteneuvontapisteitä. Tiedottamista on lisättävä ja tiivistettävä yhteistyötä järjestöjen kanssa, jotka edistävät kulutuksen vähentämistä ja kestävä kehitystä. Tällaisia ovat mm. **Maailmankauppa** ja järjestöt **Aurinkotehtaalla**. **Ekotorin** ja **Ekopajan** toimintaa ja niiden yhteydessä kierrätys- ja jäteneuvontaa tulee edelleen kehittää. **Kaupungin tulee ryhtyä reilun kaupan kaupungiksi**. Turun on kannettava vastuu omista työntekijöistään, mutta taattava myös tuotteen alkuperäiselle tuottajalle riittävä korvaus.

Puhdasta vettä on säästettävä

Kaupungin vesijohtoverkko on kunnostettava. On järjetöntä päästää yli 20 prosenttia juomavedestä valumaan maaperään. Kaupungin on tuettava asuntoyhtiöitä hankkimaan asuntokohtaiset vesimittarit veden säästämiseksi. Asennekasvatusta vesien suojeluun ja veden säästämiseen on lisättävä.

Kaupunkilaisilla on oikeus lähiruokaan

Koulujen sekä päivä- ja vanhainkotien tulee suosia lähialueella tuotettuja raaka-aineita. Kaupungin on otettava huomioon erityisruokavaliotarpeet kattavasti. Ihmisillä tulee olla oikeus saada vakaumuksensa mukaista ruokaa, kuten kasvisruokaa, eettisistä syistä. Kasvisruuan laatuun tulee panostaa ja tehdä siitä todellinen vaihtoehto sekaravinolle. Lihakilon tuottaminen vaatii jopa 10 kiloa rehua ja kuluttaa 20 kertaa enemmän vettä kuin vastaavan viljamäärän kasvattaminen. **Jo yhden viikoittaisen liha-aterian korvaaminen kasviksilla säästää luontoa**. Koululaisille on taattava riittävästi tuoreita raasteita ja hedelmiä karkkiautomaattien sijaan.

Lähialueella tuotettu ruoka, etenkin **luomu**, on maukasta ja ympäristöystävällistä. Kaupunkilaisille tulee turvata tuoreen, lähellä tuotetun ruuan saanti kilpailukykyiseen hintaan. Pienten **lähikauppojen** ja **leipomoiden** sekä elintarviketeollisuuden säilyminen on tärkeää. Näin turvataan myös olemassa olevien työpaikkojen säilyminen.

Turun kauppartorilta ja **kauppahallista** saa laadukasta lähiruokaa. Haluamme tukea myös ideaa kaupunginosiin perustettavista **lähiötoreista**, joissa alueen pientuottajat voisivat tarjota tuotteitaan. Läheltä saatava tuote vaikuttaa myös kuljetusmatkoihin.

Kaupungin tulee tarjota entistäkin paremmat edellytykset kaupunkilaisille vuokrata asuinalueensa lähistöltä viljelypalstoja, joissa voi kasvattaa vihanneksia ja kasviksia. **Viljelypalstoja** on kehitettävä mm parantamalla kasteluviedensaahtia. Uusia siirtolapuutarhoja tulee perustaa saasteettomille alueille.

Jätteiden käsittely

Jätepolitiikasta päättämisen on pysyttävä kaupunginvaltuustolla, sitä ei saa siirtää jäteyhtiöille. Lähtökohdiana on oltava se, että saastuttaja maksaa. Jätehuollon kustannuksia ei saa säilyttää verovaroin maksettavaksi.

Pääperiaatteena on oltava **jätteen synnyn ehkäisy ja vähentäminen**. Sen jälkeen on tuettava uudelleenkäyttöä ja kehitettävä kierrätystä, ja viimeisenä tulee jätteen käyttö energiana. Loput jätteet on loppusijoitettava turvallisesti.

Kaupungin on laadittava toimenpideohjelma jätteiden synnyn ehkäisemiseksi. Niille jätteille, joita ei kerätä kiinteistöjen jätteenkeräyspisteissä, on luotava riittävän tiheä aluekeräyspisteiden verkko. **Pientaloalueille** on sijoitettava keräyspisteitä polttokelvottomalle jätteelle. Jäteneuvonnan on oltava oleellinen osa jätehuoltoa. Neuvontaa voitaisiin tehdä yhteistyössä sosiaalisten yritysten kanssa.

Biohajoava jäte ei kuulu kaatopaikalle eikä polttolaitokselle. Biojätteen erilliskeräily on aloitettava uudelleen ja kompostoitava yhdessä puhdistamolietteen kanssa tai kaasutettava hyötykäyttöön.

Turun kaupungin hyötyjättepisteiden tyhjennys siirtyy syksyllä 2009 **Turun seudun jätehuolto Oy:**lle. Sen suunnitelmissa on vähentää keräyspisteitä yli puolella! Kaupungin on torjuttava tämä suunnitelma, kun se tulee kiinteistölaitoksen päätettäväksi.

Jätteen polttaminen on luonnonvarojen tuhlausta, se ei ole uusiutuvaa energiantuotantoa. Jätteenpoltto tuottaa myrkyllisiä tai haitallisia tuhkia, savukaasupäästöjä tai savukaasujen puhdistuksen jätevesiä. **Maailman Terveysjärjestö** pitää jätteenpoltoa suurimpana ihmiseen päätyvän dioksiinin lähteenä. Dioksiinit ovat supermyrkyjä, jotka kertyvät rasvakudokseen.

Jätteenpoltoissa vapautuu vain murto-osa siitä energiasta mikä tuotteiden ja materiaalien valmistamiseen on kulunut. Lisäksi yhdyskuntajätteen keräily, käsittely, kuljetukset ja polttaminen vievät vähintään puolet siitä energiamäärästä, jonka jätteiden polttaminen tuottaa.

Kaupungin uuden jätteenpolttolaitoksen kapasiteetti ei saa perustua siihen, että jätteen määrä pysyy samana tai jopa lisääntyy. Laitoksen on oltava muunneltavissa muilla polttoaineilla toimivaksi, kun jätteen määrä vähenee.

LEMMINKÄINEN MYÖS OIVALTA,
JÄTEHUOLTO KANNATTAA!

Jätevedenpuhdistus

Kakolanmäen jätevedenpuhdistamo on huomattavasti tehokkaampi kuin Turun vanha jätevedenpuhdistamo. Siltikään sen poistoputken laskupaikkaa ei saa jättää satama-altaaseen. Paikka on lähellä useita kaupungin uimarantoja (mm. **Uittamo, Ispoinen, Ruissalon kansanpuisto**) ja luonnonsuojelualueita, kuten **Ruissaloo** ja **Katariinanlaakso**.

Jätevedenpuhdistamolta tuleva vesi ei ole puhdasta, se pystytään puhdistamaan noin 80 prosenttisesti. Tämän lisäksi sateisina aikoina joudutaan osa jätevedestä juoksettamaan ohi puhdistusprosessin. Tilanne pahenee entisestään, kun **Kaarinan, Raision** ja muiden läntisten kuntien jätevedet johdetaan Turkuun.

Kakolan suunniteltu puhdistamo ei edusta alansa huippua, se ei tuhoa lääkejäämiä, kemikaa- leja, eikä kaikkia viruksia ja bakteereja. Tähän tarkoitukseen soveliasta tekniikkaa on saatavilla, sitä vain pitää hankkia.

Vastuu Itämerestä ja saaristosta

Kotikaupunkimme sijainti on ainutlaatuinen. Turun edustalla on kymmenientuhansien saarten ja luotojen labyrintti, jolle maailmalta ei löydy vertaa. Saaria ympäröi muista meristä poikkeava **vähäsuolainen Itämeri**. Eliöitten sopeutuminen murtoveteen on yhä kesken. Kalat, nilviäiset jne. elävät jatkuvassa "stressissä", jonka lisäämistä myrkkujen ym. muodossa tulee kaikin tavoin välttää.

Saaristomerta rehevöittävä typpi- ja fosforikuormitus on peräisin monelta taholta. Maa- ja metsätalous sekä luonnonhuuhtouma on suurin yksittäinen kuormittaja. Aurajoen ja muiden jokien sekä saarten rannoille on **perustettava riittävän leveitä suojavyöhykkeitä**. Puroihin ja valtaajoihin on rakennettava tarpeeksi suuria laskeuma-altaita.

Turun kaupunkikaaan ei saa pakoilla vastuutaan saaristomeren suojelussa. Laivojen pohjamaaleista peräisin olevaa myrkyllistä tributyyliä on runsaasti mm. satama-alueen pohjasedimenteissä. Tällaisia **ruoppausmassoja ei saa viedä Airstolle**, vaan ne on läjitettävä maalle.

Suurastaan surkukupaisia ovat kaavailut kelluvien ökytalojen rakentamisesta Hirvensalon Lauttarantaan. Lähes samaan paikkaan, mihin jätevedenpuhdistamosta tulevat vedet laske- taan. Sateisina aikoina on vaarana, että **runsaitten hulevesien takia osa jätevesistä ohijuok- sutetaan suoraan mereen**.

Vesien suojelemiseksi on tehostettava myös asennekasvatusta. Mökkiläisille ja veneilijöille on tullut tutuksi veden samentuminen, mikä johtuu **rehevöitymisen** aiheuttamista levämas- soista. Myrkylliset sinileväsiintymät ovat jokakesäinen riesa ainakin sisäsaariston ja rannikon asukkaille.

Onneksi meillä on Ruissalo. Se tuo tuulahduksen keskieuropalaistyyppisestä sekamet- sästä. Siellä ovat Suomen suurimmat tammimetsät ja lajirikkain linnusto. Saaren suojelusta olemme vastuussa kaikki pienimmästä suurimpaan. Kaupungin tulisikin tutkia, miten liialliseksi

paisunutta henkilöautoliikennettä voitaisiin rajoittaa. Mutta yksi Ruissalo ei riitä tyydyttämään jokamiehenoikeuksien käyttöä ja luonnonarvojen kaipuuta. Siksi varsinkin **saaristokaupunginosien vielä vapaiden rantojen säilyttäminen on tärkeää**.

OIKEUS HYVÄÄN YMPÄRISTÖÖN

Hyvään ympäristöön pyrittäessä keskeinen väline on **kaavoitus**. Kaavoitusta tehtäessä asukkailla on oltava tasavertaiset oikeudet osallistua valmistelutyöhön. Suunnittelussa on huomioitava vaatimukset turvallisesta, terveellisestä ja viihtyisästä ympäristöstä sekä ekologinen kestävyys.

Rakentamisella tulee olla rajat

Turun keskustassa ei täydennysrakentamiseen vedoten tule enää tehdä ylitehokkaita asuin- eikä liikekortteleita, joista ihmisten psyyke kärsii. Tehokkuus ja parkkipaikat vievät vapaata tilaa ja leikkipaikkoja sekä lisäävät liikennettä. **Ruutukaava-alueelle tulee luoda auton vyöhyke, jonka keskuksena on kauppatori**.

Kaupungin tulee korjata ja säilyttää omistuksessaan olevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja etsiä niille järkevä käyttötarkoitus. Esimerkistä käy Engelin vuonna 1825 (**ennen Turun paloa**) suunnittelema entinen opetussairaalan rakennus Linnankadun ja Puistokadun kulmassa. Poliisitalon mahdollinen laajennus on toteutettava niin, ettei arvotalon siipirakennusta pureta. Siipirakennuksessa on yli kuusi vuosikymmentä toiminut **Turun retkeilymaja**, jonka tilat on hiljattain kunnostettu. Purku-uhan lisäksi myös rakennuksen myyntisuunnitelmat uhkaavat kokonaisuutta.

Kansalaisliikkeet ja asukkaat ovat nousseet puolustamaan myös mm. arkkitehti Strandellin taloja Koulukadun ja Eerikinkadun kulmauksessa sekä Ratapihankadun taloja ja **Wikeström & Krogiuksen ns. sinistä taloa**. Näitä kauniita puutaloja ei tule korvata kerrostalorumiluksilla. Torinkulman lähellä sijaitseva uusrenesanssitalo (entinen **Cafe Noir**) on kokonaisuudessaan suojeltava.

Konepaja-alueelle ja ns. Kaunen kulmaan suunniteltu, yhteensä 2000 asukkaan kerrostalo-alue, on osoitus siitä, ettei ratapihan kautta tehtäviä **vaarallisten kemikaalien kuljetuksia** oteta todesta. Jos todellinen vaaratilanne joskus sattuisi, olisi alueen evakuointi käytännössä mahdotonta. Myös suunnitelmiin sisältyvä ja **Köydenpunojankadun** varteen sijoittuva 450-metrinen talokäärme kauhistuttaa asukkaita.

Lähiötäkään ei pidä slummiuttaa

Maantieteellisten tosiasioiden, luonnon ja olemassa olevan asutuksen huomioiminen, luo pohjan onnistuneille kaavoitusratkaisuille. Turun tapauksessa paras tulos on saavutettavissa pitkälti **joukkoliikenteen varaan rakentuvalla nauhamaisella kaupunkirakentamisella**. Se olisi toteutettavissa edullisimmin ja haitattomimmin nimenomaan **pohjoiseen** päin. Yli-Maarian uudet pientaloalueet ovat tästä hyvänä esimerkkinä.

Mutta **itä-länsi-suunnassakin** löytyy myönteisiä ratkaisuja inhimilliset mittapuut säilyttävästä lähiörakentamisesta. Tällaisia esimerkkejä löytyy sekä Kaarinan että Raision rajojen läheisyydestä, vaikkapa Skanssi ja Westpark. Molemmille suunnille on myös mahdollista kehittää toimiva joukkoliikenne.

Uusien **teollisuus- ja logistiikka-alueiden** sijoittuminen ohikulkutien varteen ja lentokentän läheisyyteen, mahdollisimman etäälle asutuksesta, puolustaa niin ikään hyvin paikkaansa kaupunkirakenteessa.

Sen sijaan lähiöiden viimeisiä puistoalueita ei tule vallata kerrostaloilla ja parkkipaikoilla, kuten on suunniteltu tehtävän mm. **Itäharjussa** ja **Vasaramäessä**. Sama pätee myös **Stålarmin kadun** varrella olevaan **Fleminginpuistoon**. **Pitkämäkeen** ja **Kähäriin** kaavailtu läpikulkutie on sekä tarpeeton että omiaan puurottamaan liikennettä.

Raunistulan kulttuurihistoriallisesti arvokas puutalomiljöö sekä luonne **vetovoimaisena pientaloalueena** tulee säilyttää. Kerrostaloja on karsittava uudesta kaavasta. Entisen Barkerin tehtaan tiloja ja koko aluetta tulisi kehittää kulttuuri- ja pienyrittäjäkeskuksena. Suunnittelu olisi tehtävä yhdessä asukkaiden ja taiteilijayhteisöjen kanssa.

Kokonaan oma ongelmansa on Turun saarille kaavailtu tehorakentaminen. Alustavasti hyväksytty superkaavavaihtoehto, 13 000 lisäasukasta **Satavaan** ja **Kakskertaan**, vaarantaa saaristoloukon tunnusomaiset piirteet. Oikea tapa on suunnitella alueelle saaristolaiskylämaista asutusta, mitä myös liikennesyyt puoltavat.

Aurajokisuun kansallismaisema on pelastettava

Aurajokisuus on Turun merellinen käyntikortti ja samalla keskeinen osa tulevaa, **Ruissalosta Halisiin ulottuvaa, kansallista kaupunkipuistoa**. Jos tehty kaavoituspäätökset toteutuvat, peittäisivät meren suunnasta katsottuna suuret kerrostalokolossit sekä Kakolanmäen vankilarakennukset että Korppolaismäen.

Julkeuden huippua edustaa rivitalon kaavoittaminen vanhan telakka-alueen laiturille. Miljonääreille on tehtailtu yksinoikeus Suomen arvokkaimpaan maisemaan aivan **Suomen Joutsenta** ja **Turun linnaa** vastapäätä. Vain kaksi säilynyttä nosturia muistuttaisi enää kerran niin ylvästä Crichton-Vulcanin telakka-alueesta. Nämä päätökset on muutettava.

Viheralueet toimiviksi

Kupittaan puiston historiallinen alue tulee säilyttää perusrakenteiltaan entisellään. Ehdotettujen parkkipaikkojen tuominen keskelle puistoa on torjuttava. Lintulammikkojen alue on jälleen kunnostettava, jotta kaupunkilaiset pääsevät ihailemaan eksoottisia lintuja Turun alueella.

Seikkailupuisto on toimiva koko perheen alue, ja puiston nurmikentät toimivat kaupunkilaisten piknik-alueena.

Vartiovuorenpuisto on aina ollut suosittu Turun näköalapaikka. **Maisemahissi** Uudenmaankadunmäen alta **Tähtitornin kukkulalle** helpottaisi mäelle pääsyä! Puisto voisi tarjota perheille vaellusreittejä, ja siellä olevia patikkapolkuja voisi parantaa pienten lasten käyttöön sopivammiksi. Portaat mäelle tulee kunnostaa talvikäyttöön ja huolehtia puiston valaisemisesta turvallisuuden lisäämiseksi.

Tuomiokirkon ja Aurasillan väliset rannat ovat vilpoisia levähdyspaikkoja kesähelteellä, ja siksi puistonpenkkejä tulee lisätä ja hoitaa kukkaistutukset ja nurmikot kuntoon. Kävelytiet jokirannassa on kunnostettava myös liikuntarajoitteisten käyttöön.

Turun kaupungin on pidettävä omistuksessaan ja huolehdittava edelleen **Vepsän, Maisaaren** ja **Pähkinäisten** hoidosta ja saaristoliikenteestä. **Kustavi Rahin** rappiolle päästetty ulkoilualue on kunnostettava. Kaupungin on varattava lisää rantautumispaikkoja veneilijöille saaristosta.

Viheraluekäytäviä on säästettävä rakentamiselta, jotta kaupunkipuistomaisuus säilyisi ja sitä voitaisiin edelleen kehittää Turun alueella.

Myös **ilmastonmuutoksen** tuomat ongelmat talviliikuntamahdollisuuksien osalta on otettava huomioon. Jos ei ole lunta ja pakkasta, tulee liikuntamuodot suhteuttaa sen mukaan, eikä rakentaa hiihtolatuja sisätiloihin tai keinotekoisia luistinratoja. Muita mahdollisuuksia ovat mm. rullahiito/ luistelurata, pyöräilylenkit, patikkapolut sauvakävelyllä tai talvimelonta.

WANHAA WAKAATAKIN VIRKISTÄÄ,
KUN AURAJOELLA KÄYDÄ SAA

NAUTTI JOUHAKAINEN SAALIISTA UPEESTA

Virkistyskalastus kaupunkilaisoikeudeksi

Kaupunki on tuloksellisesti parantanut virkistyskalastuksen edellytyksiä **Aurajoella**.

Myös kaupungin läheisillä merialueilla on lisättävä kalastusoikeuksia niin, että kiinteillä pyydyksillä kalastaminen on nykyistä vaivattomampaa. Samalla kaupungin on tunnettava vastuunsa kalakantojen hoidosta istutuksin ja kalastusrajoituksin.

Joukkoliikenne edulliseksi ja sujuvaksi

Joukkoliikenteen kehittämisessä on perimmäinen kysymys kaupunkilaisten tasavertaisten liikumismahdollisuuksien turvaamisesta. Joukkoliikenteen kuihtuminen autoistuvassa kaupungissa jakaa kaupunkilaiset liikumismahdollisuuksien ja sosiaaliryhmän mukaan. On lisättävä kaupunkilaisten mahdollisuuksia käyttää joukkoliikennettä. Samalla on parannettava joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä.

Tärkeimmäksi tavoitteeksi on asetettava **lippujen hintojen tuntuva alentaminen**. Jopa kokonaan ilmaisia matkustusajankohtia ja reittejä olisi selvitettävä. Joukkoliikennereitit ja aikataulut on saatava sujuviksi, aikatauluneuvontaa sekä tiedottamista on tehostettava, pysäkkejä ja odotustiloja on kohennettava.

Maksukorttien ohella on säilytettävä mahdollisuus maksaa kertalippu myös käteisellä. Kortteja ladattaessa minimisumma on pidettävä mahdollisimman alhaalla. **Työmatkalippujärjestelmää** on kehitettävä.

Raideliikenteen palauttaminen kaupunkiin ja sen laajentaminen seudulliseksi on tärkeä tulevaisuuden tavoite. Raitiotie on mukava, nopea ja ympäristöystävällinen kulkumuoto. Sen on todettu lisäävän joukkoliikenteen käyttöä huomattavasti. Siirtymä raitiotiejärjestelmään voidaan toteuttaa esimerkiksi kehittämällä ensin bussiliikennettä nopeammaksi **joukkoliikennekaistojen** ja **liikennevaloetuksien** varaan rakennetuilla runkolinjoilla, jotka on myöhemmin helppo korvata raiteilla. Nopeita päälinjoja tukevaa reittiverkostoa ei kuitenkaan saa unohtaa, vaan koko järjestelmän on tulevaisuudessa oltava nykyistäkin kattavampi.

Valtion on osallistuttava joukkoliikennehankkeisiin samojen periaatteiden mukaan kuin teiden rakentamiseenkin. Valtion tuen avulla on ensisijaisesti varmistettava lippujen hintojen alentaminen, yhtenä keinona on arvonlisäveron poistaminen bussilipuilta. Tukea tarvitaan myös joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseen.

Seutuliikenne onärkevintä toteuttaa pikaraitiotienä. Järjestelmää luotaessa on kuitenkin pidettävä huolta lähidemokratian toteutumisesta. Vaaleilla valittujen luottamusenkilöiden on voitava valvoa verovarojen käyttöä. Yksityisten joukkoliikenneyhtiöiden rinnalle on luotava vahva julkinen toimija. Yhtenä mahdollisuutena on **Turun kaupungin liikennelaitoksen tuntuva vahvistaminen** ensin kaupungin sisäisessä liikenteessä, ja sen jälkeen myös koko kaupunkiseudulla.

Liikenteen määrään voidaan vaikuttaa kaavoituksella ja maankäytön tiivistämisellä. Työpaikat, asunnot, kaupalliset ja julkiset palvelut tulee kaavoittaa julkisten liikenneyhteyksien varrelle. **Ei enää automarketteja, vaan lähikauppoja.** Tavaraliikenteen kasvu on pysäytettävissä **tuotamalla tuotteet lähellä kuluttajaa.**

Kulttuurikaupungin keskusta kuuluu jalankulkijoille – ei autoille

Kulttuurikaupungin keskusta on elävä ihmisten kohtaamispaikka. Siellä on voitava kuljeskella, kuunnella, katsella ja tavata ihmisiä. Kaupunkikeskusta ei voi kilpailla automarkettien kanssa samoilla tekijöillä, kuten toriparkkihankeen taustavoimat ajattelevat. **Suunnitelmat torinalaisesta liikekeskuksesta ja parkkiluolasta tulee kuopata** nopeasti ja lopullisesti. Keskustaa on kehitettävä kaupunkikulttuurin ja kevyen liikenteen ehdoilla.

Yksityisautoilu on merkittävin ilmansaasteiden aiheuttaja. Liikenteen melu heikentää asumisviihtyisyyttä. Keskustan tavoitettavuutta on parannettava joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen avulla. Autottomuudesta pitäisi voida nauttia myös asuntoalueilla. Suurkortteliratkaisuilla ja katuverkkojen järjeistämällä voidaan luoda turvallisia autottomia alueita.

RAHAVALLAN JA BYROKRATIAN LIITTO ON MURRETTAVA

Turun kaupungin kehittämisestä vastuussa oleva ylin virka- ja luottamusmiehojohto (muutama henkilö) ajattaa väen väkisin eteenpäin suunnitelmiaan, joita asukkaat vahvoin perustein vastustavat. Alempien virkamiestenkin suorittama ja lain velvoittama ennalitakuuleminen on tavallisesti aivan näennäistä, sillä edes muistintpanovälineitä ei yleensä käytetä.

Suuruudenhulluutta osoittaa mm., että juuri nyt suunnitellaan kaupungin kaikkien, rakentamiselta vielä vapaiden, "henkireikien" buukkaamista täyteen asuntoja, kaupalliikkeitä ja parkkipaikkoja. **Kokonaisuutta ei oteta huomioon** vähääkään pitemmällä tähtäimellä. Tuleville sukupolville ei haluta jättää suunnitteleminen mahdollisuuttakaan.

Turku reuna-alueille ja kaupungin ulkopuolelle on sijoitettu useita suuria kauppakeskuksia, minkä vuoksi pienet kaupalliikkeet

**ON AINON HYVÄ ODOTTAA,
KUN JOUKKOLIIKENNE RULETTAA**

ovat tyystin hävinneet monista kaupunginosista. Pikkuasioillakin on käytävä kaukana, mikä vaikeuttaa erityisesti vanhusten ja liikuntarajoitteisten elämää. Lähikauppojen puutteessa kauppakeskuksesta toiseen "sahaava" autoliikenne saastuttaa ympäristöä ja käy kalliiksi kukkarollekin. Yksi typerimmistä uusista suunnitelmista on uuden suuren kauppakeskuksen ja liikenneväylien runnominen **Pitkämäkeen** asukkaiden kiusaksi.

Ydinkeskustan tiivistäminen on puolestaan karkottanut varsinkin lapsiperheet usein naapurikuntiin asti. Tilalle on tullut lähinnä eläkeläisiä ja opiskelijoita. Ruutukaava-alueen asukasmäärä on pudonnut yli kolmanneksen huippuajoista. Toriparkkisunnitelmat ja jättilukoiden synnyttäminen keskustaan ovat osa **tekohengitystä**, jolla keskustan näivettymiseen johtaneita virheitä nyt hätäpäissään pyritään paikkaamaan.

Vaikka Turussa on rakennettu vuosikaudet ennätysmäisesti, niin koko kaupungin väkiluku polkee paikallaan ja on monena vuonna painunut pakkasellekin. Samaan aikaan kaavoitetaan uusia asuntoja kymmenille tuhansille ihmisille. Tämän selittää se, että suunnitelmien takana yli kaiken muun on gryndereitten ja muitten kaupallisten tahojen etu.

Näyttääkin siltä, että jos nykyinen hallituspuolueiden siunauksella toimiva johtoporukka saa jatkaa kaupungin "kehittämistä", ei nykyisen Turun alueen väkilukutavoitetta koskaan saavuteta, koska ihmisten asumisympäristöä suuresti heikennetään. **Todellista kehitystä voi** tapahtua vasta, kun turkulainen rahavallan ja byrokratian liitto on murrettu.

Yhteisöllisyyttä ja ekologista ajattelua päätöksentekoon

Kotikaupunkimme asukkaat ovatkin lopullisesti kyllästymässä pienen päättäjäjoukon harvinaisvaltaan. Tästä ovat todisteena koulujen ja vuokra-asuntojen puolustaminen, talojen valtakset sekä laajempi **kansalaisliikettä**, josta esimerkiksi voisi nostaa tuhansia kannattajia keränneen **Pro Raunistula** -kansalaisliikkeen.

Omissa strategioissaan kaupunki rikkoo törkeästi allekirjoittamaansa ns. Aalborgin sopimusta (2005), jossa **sitoudutaan kestävän kehityksen** huomioimiseen kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Kaupungin keskustaan ollaan tuomassa toriparkkia, vaikka nimenomaan autoilua keskustassa tulisi välttää. Myös tehorakentamisen hajauttaminen kauas **Kaksikertaan** lyö korville kestävää kehitystä.

Kabinettivallan ja omien puolueiden kukkaron kasvattamisen sijasta tarvitaan siirtymistä **yhteisölliseen päätöksentekoon**. Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien parantaminen sekä ekologisen ajattelun omaksuminen vähentäisivät osaltaan tulevien sukupolvien ongelmia, joita kyllä riittää rajuilmojen riepottelemaan Pohjolaankin. Ilmastonmuutokseenkin tulisi Keski-Euroopan tapaan varautua jo nyt.

Turku on osa maapalloa, vaikkei se kaupungin politiikassa vielä näykään. Siksi tavoitteena tulee olla **päättäjien vaihtaminen ekologisesti kestävämpiin**. Globaalisti ajatteleva kun ajattelee viisaasti myös paikallisissa asioissa.

KAUPUNKILAISILLA ON OIKEUS HYVÄÄN YMPÄRISTÖÖN

VASEMMISTOLIITON TURUN KUNNALLISJÄRJESTÖ

Toimisto: Hakakatu 12, 20540 Turku
puh. (02) 237 9170 ja fax (02) 237 9190

Kunnallsihteeri Pekka Heikkilä
gsm 0400 826 747
pekka.heikkila@nic.fi

www.turunvasemmistoliitto.fi

Ympäristöohjelman laadinnasta on vastannut Viherpunainen vasemmisto ry (Vipu), joka on Vasemmistoliiton turkulainen jäsenyhdistys. Ohjelmaa on ollut päivittämässä: Tarmo Aaltonen, Mirka Muukkonen, Riikka Oksanen, Ahti Saarinen, Reijo Salmi, Ulla Syväkari ja Johannes Yrttiaho.

Kuvat: Hanna Oksanen
Piirroukset: Juha Tiuraniemi
Taitto: Karoli Holmberg

Olethan tutustunut
kaupunkiohjelmaamme
2008 – 2011